

ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΓΗΙΝΟΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΗΣ
ΝΕΑΣ ΚΤΙΣΕΩΣ

— «Ο» —

Προνοεῖτε τὰ καλὰ ἐνώπιον πάντων ἀνθρώπων.» — «Μηδενὶ
μυθὲν ὀφείλετε. — «Δανείζετε, μηδὲν ἀπελπίζοντες». —
Ἡ Χριστιανικὴ ἀβροφροσύνη. — «Μὴ μεριμνᾶτε διὰ τὴν
αὔριον». — «Ὁ σκοπὸς μου εἶνε ὁ Χριστὸς καὶ μόνον ὁ Χρι-
στός». — «Εὐκοπώτερον ἐστὶ κάμνηλον διὰ τρυπήματος ραφί-
δος διελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελ-
θειν. — Ἀσφάλεια, Ὁργανώσεις, πρὸς ἀλληλοδοθήειαν,
κλπ. — Εὐδυνείδωτος πολυπραγμοσύνη. — Εὐλογεῖν τὸν
Θεὸν καὶ καταρᾶσθαι τοὺς ἀνθρώπους. — Κοινωνικαὶ ὑπο-
χρεώσεις. — «Τοὺς πάντας τιμᾶτε». — Πρέπει ἡ νέα κτί-
σις νὰ λαμβάνῃ μέρος εἰς τὰς δημοσίους ἐκλογάς; — Τὸ νέ-
ον κτίσμα καὶ αἱ ἠθικαὶ μεταρρυθμίσεις. — Ἐνδύεσθαι πολυ-
τελεῖς ἀμφιέσεις — Ἄς ἀναμένωμεν τὸν καλλωπισμὸν τῆς
«δόξης, τιμῆς καὶ ἀθανασίας».

«Προνοεῖτε τὰ καλὰ, ἐνώπιον πάντων ἀνθρώπων». Ρωμ. ιβ' 17.

Καίτοι διακηρύττεται, ὅτι τὰ νέα κτίσματα εἶναι νεκρά μὲν
ὡς πρὸς τὸν κόσμον, ἀλλὰ ζῶντα ὡς πρὸς τὸν Θεόν, διὰ Ἰησοῦ
Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ἐν τούτοις ἡ μεταφορὰ αὕτη ἐφαρμόζε-
ται ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὰς μεταβληθείσας ἡμῶν ἐλπίδας, σκοπούς
καὶ φιλοδοξίας. Ἐνῶ δὲ ὁ νέος νοῦς εἶναι ἡναγκασμένος ἀκόμη
νὰ ἐνεργῇ διὰ μέσου τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, ἀναμένων τὸ νέ-
ον σῶμα ἐν τῇ Πρώτῃ Ἀναστάσει, ἐν τούτοις δέον νὰ ἀναγνωρί-
ξῃ εὐθύνας τινὰς πρὸς τοὺς συναδέλφους αὐτῷ ἀνθρώπους — δη-
λαδὴ πρὸς τὸν κόσμον. Καθὼς δὲ οὗτος ἔχει εὐθύνας τινὰς εἰς
τὴν ἐπίγειον οἰκογένειαν, καὶ πρὸς τὸν «οἶκον τῆς πίστεως», ἀνα-
φορικῶς πρὸς τὰ γῆινα πράγματα, αἵτινες ἀντὶ νὰ ἐλαττωῦνται
ἢ χαλαρῶνται, τούναντίον αὐξάνουσι διὰ τῆς μεταμορφώσεως τοῦ
νοός, οὕτως ἐπίσης συμβαίνει καὶ ἀναφορικῶς πρὸς τινὰ καθήκον-
τα ἡμῶν πρὸς τοὺς ὁμοίους ἡμῶν ἀνθρώπους

Ἄπαν τὸ ἀνθρώπινον γένος δέον νὰ ἀναγνωρίσῃ τὰς ἀρχάς
τῆς διακιοσύνης, τοῦ δικαίου, ἐν ταῖς πρὸς ἀλλήλους σχέσεσιν
αὐτῶν. Ἀλλὰ τὸ νέον κτίσμα, ἐπειδὴ λαμβάνει εἰδικὰς ὁδηγίας,
σχετικῶς πρὸς τὰς ἀρχάς ταύτας τοῦ Θεοῦ νόμου ἐν τῷ σχολείῳ
τοῦ Χριστοῦ, ὀφείλει νὰ εἶναι περισσότερον ἄγρυπνον τῶν ἄλλων,

ὥς πρὸς τὴν ἐξάσκησιν τῶν ἰδιοτήτων τούτων εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς καθημερινῆς ζωῆς. Λοιπὸν εἶναι ὀρθόν, εἶναι δίκαιον, ὅπως πάντες οἱ ἄνθρωποι προνοῶσι τὰ εὐπρεπῆ καὶ τὰ καλὰ ἐνώπιον τῶν συναδέλφων αὐτοῖς κτισμάτων; Βεβαίως, οὕτως πρέπει νὰ συμβαίνει. Ἐνεκεν τούτου βεβαίως αἱ εὐθύναι τοῦ νέου κτίσματος αὐξάνουσιν εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο, ἔνεκεν τῆς πλεον προηγμένης αὐτοῦ θέσεως, πάντων τῶν ἄλλων. Ἀναμένεται παρὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, ὅπως ὧσι τίμοι, φιλαλήθεις, εὐθεῖς, εἰλικρινεῖς καὶ γενναῖοφρονες; Τότε βεβαίως ἀναμένεται παρὰ τοῦ λαοῦ τοῦ Κυρίου, ὅπως ἔχωσι τὰ ἐνστικτα ὀξύτερα, σχετικῶς πρὸς τὰ ζητήματα ταῦτα, καὶ νὰ ἀγωνίζονται καθημερινῶς, ἵνα συμμορφῶνται, μετρῶσιν ἑαυτοὺς πρὸς τὸν τέλειον κανόνα ἐν σκέψει, λόγῳ καὶ ἔργῳ, καὶ διαγωγῇ.

«Μηδενὶ μηδὲν ὀφείλετε, εἰμὴ τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους» εἶναι ὁ Θεὸς κανὼν, ὡς οὗτος ἐκφράζεται ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου (Ρωμ. ιγ' 8). Καλὸν ἤθελεν εἶσθαι ἐὰν σύμπας ὁ κόσμος ἐγνώριζε τὸν κανόνα τοῦτον, καὶ ἠκολούθει αὐτὸν ἐπιμελῶς. Γνωρίζομεν ὁμῶς ὅτι ἐν καιρῷ τῷ δέοντι, ὁ κανὼν οὗτος ἀκριβῶς, θέλει ἐπιβληθῇ αὐστηρῶς, διὰ τῆς βίας—κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Χιλιετοῦς αἰῶνος. Ἀλλὰ τὸ νέον κτίσμα, ἔχει τοῦτον ὡς κανόνα τοῦ σήμερον, ὅσονδῆποτε καὶ ἐὰν οἱ ἄλλοι ἀποτυγχάνουσι νὰ ἀναγνωρίσωσιν αὐτόν, καὶ τὸν ἀκολουθήσωσιν, ὁ λαὸς τοῦ Κυρίου ὀφείλει νὰ ὑπακούῃ εἰς τὴν ὁδηγίαν ταύτην ἀπεριορίστως. Ἀκόμη δὲ καὶ εἰς αὐτὸν τὸν κατὰ σάρκα Ἰσραήλ, τὸν οἶκον τῶν δούλων, ὁ Κύριος ἔδωκε τὴν ἐντολήν, ὅτι ἐὰν ἦσαν πιστοὶ εἰς αὐτόν, ἤθελον δανεῖζῃ, καὶ οὐχὶ δανείζεσθαι. (Δευτ. ιε' 6) ἡ ἀρχὴ δὲ αὕτη συνιστᾶται εἰς πάντα ἄνθρωπον, ὅστις ἔχει ἀρκετὴν κρίσιν, ὡς οὐσα αὕτη ἡ οὐσία τῆς σοφίας —σοφίας, ἣτις καλὸν θὰ ἦτο, ἐὰν ἦτο δυνατόν, νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὸν κόσμον, — σοφίας, τὴν ὁποίαν ὁ κόσμος ἀναγνωρίζει, ἀλλὰ τὴν ὁποίαν συγκριτικῶς ὀλίγοι εἴτε ἐκ τοῦ λαοῦ τοῦ Κυρίου, εἴτε ἐκ τοῦ κόσμου ἀγωνίζονται ἐπιμόνως, ὅπως ἀκολουθήσωσιν, ὡς ἀμετάβλητον κανόνα τῆς ζωῆς.

Ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἕκαστον μέλος τῆς νέας κτίσεως, πρέπει, σχετικῶς πρὸς τὰ ἐπίγεια πράγματα νὰ ζῇ, ἀναλόγως πρὸς τὰ ἔσοδά του. Ἐὰν τις δύναται νὰ κερδίσῃ ἐν μόνον δολλᾶριον τὴν ἡμέραν, οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν πρέπει νὰ σκεφθῇ, ὅπως ἐξοδεύσῃ περισσότερον τούτου, ἐκτὸς ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ, ἀλλὰ πρέπει νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὴν κατάστασίν του ἀναλόγως, μέχρις οὗ τὰ πράγματα μεταβληθῶσιν ἐπὶ τὸ εὐνοϊκώτερον. Ἀναγνωρίζων, ὅτι ἡ προνοητικὴ μέριμνα τοῦ Κυρίου εἶναι ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ πασῶν τῶν ὑποθέσεών του, ὀφείλει, ἀφ' οὗ διευθετήσῃ τὰς γηίνους αὐτοῦ ὑποθέσεις, ὅσον σαφώτερον γνωρίζει, νὰ καταλήξῃ εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι αἱ ὑποθέσεις αὐτοῦ αὗται, ὡς ἐπίσης καὶ αἱ πνευμα-

τικάί, εἶναι ὑποκείμεναι εἰς τὴν Θεῖαν ἐπίβλεψιν, καὶ ὅτι ὁ Κύριος προέβλεψεν εὐλογίαν τινὰ δι' αὐτόν, σχετικῶς πρὸς τὰ πράγματα ταῦτα. Πρέπει ὅθεν νὰ εἶναι λίαν εὐχαριστημένος πρὸς τὰς συνθήκας ταύτας, ὅσονδήποτε καὶ ἐὰν αἱ περιστάσεις αὐτοῦ εἶναι δοκιμαστικά — ἀναμένων μεθ' ὑπομονῆς τοιαύτην ἀνακούφισιν ἐκ μέρους τοῦ Κυρίου, ὁποῖαν ἡ Θεία ἀγάπη καὶ σοφία, ἤθελον ἐπιφέρει εἰς αὐτόν ἐν καιρῷ τῷ δέοντι. Ἐὰν δὲ τὸ εἰσόδημα εἶναι μέγα, ἡ μετριότης δέον νὰ ᾔηται ὁ κανὼν τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ, ὡς ἐπίσης καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἄλλοις ζητήμασιν. Ἡ ἐπιείκεια ἡμῶν [ἡ μετριότης] γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις». Ἡ οἰκονομία εἶναι μέρος τῆς Θείας διατάξεως, ὡς αὕτη παρεδειγματίσθη ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ τῶν Ἀποστόλων, καὶ εἰδικῶς ἐξεικονίσθη εἰς τὸ ζήτημα τῆς συναθροίσεως τῶν κλασμάτων, κατὰ διαταγὴν ἐκείνου, ὅστις εἶχε τὴν δύναμιν νὰ δημιουργήσῃ τροφὴν ἐκ τοῦ μηδενός διὰ πλῆθος ἀνθρώπων.

Καθόσον δὲ τὰ εἰς τὴν διάθεσιν ἡμῶν μέσα περιορίζονται, τὰ ἔξοδα ἡμῶν δέον νὰ περικόπτονται, οὐχὶ μόνον ὅπως ἰσοζυγίσωσι πρὸς τὸ εἰσόδημα, ἀλλ' ὀλιγότερον ἀκόμη τούτου. — οὕτως ὥστε, ἀδιάφορον πόσον κερδίζομεν, νὰ δυνάμεθα νὰ θέτωμεν κατὰ μέρος ὠρισμένον τι ποσόν, διὰ τὰς μελλούσας ἡμῶν ἀνάγκας, εἴτε ὡς εὐχαριστήριον προσφορὰν πρὸς τὸν Κύριον, ἢ ἄλλως, ἢ καθὼς ὁ Ἀπόστολος ὑποδηλοῖ, νὰ δυνώμεθα νὰ δίδωμεν πρὸς ἐκείνους οἵτινες εὐρίσκονται εἰς ἀκόμη δυσκολωτέρας περιστάσεις. Πάντοτε ἅς ἐνθυμώμεθα, ὅτι ἡ πρὸς τὸν Κύριον ἐμπιστοσύνη ἡμῶν σημαίνει αὐτάρκειαν, καὶ ὅτι τοῦτο σημαίνει εἰρήνην καὶ ἀνάπαυσιν καρδίας. Ὑπὸ τὰς συνθήκας δὲ ταύτας, ἄρτος καὶ ὕδωρ, ἢ γεώμηλα καὶ ἄλας, θέλουσιν εἶσθαι εὐγευστώτερα, καὶ θέλουσιν ἀποδώσῃ καλλίτερα ἀποτελέσματα παρὰ πλουσιωτέρα τροφή, λαμβανομένη ὑπὸ διάφορον πνεῦμα. Ἡ ἐμπιστοσύνη σημαίνει πάντοτε εὐχαριστίαν ἐπίσης, καὶ συνεπῶς τὸ τέκνον τοῦ Θεοῦ, τρεφόμενον μὲ λιτοτάτην τροφήν, δέον νὰ ἔχη πάντοτε τὴν καρδίαν αὐτοῦ ὑπερχερίζουσαν ἐξ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Δοτῆρα παντὸς ἀγαθοῦ, μετὰ πλήρους ἐμπιστοσύνης καὶ ἐπαναπαύσεως εἰς τὴν σοφίαν Αὐτοῦ, εἰς πάσας τὰς ὑποθέσεις τῆς ζωῆς. Τοῦτο ὅμως δὲν συνεπάγεται ἀδιαφορίαν πρὸς πρόοδον, ἐὰν ἡ θύρα πρὸς τὴν πρόοδον ταύτην, καὶ τὴν μεγαλητέραν εὐτυχίαν, ἦτο δικαία τις τοιαύτη — ἔντιμα μέσα πρὸς βελτίωσιν τῆς ἡμετέρας θέσεως. Ὅταν εὐρίσκωμεν τοιαύτην «θύραν» ἐνώπιον ἡμῶν, δέον νὰ δεχθῶμεν αὐτὴν εὐγνωμόνως ὡς οὕσαν ἐκ Θείας προνοίας, καὶ ὡς ὁδηγοῦσαν ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον εἰς μεγαλήτερα μαθήματα παρὰ τοῦ Μεγάλου ἡμῶν Διδασκάλου.

Ἡ δὴλωσις, «μηδενὶ μηδὲν ὀφείλετε, εἰμὶ τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους», σημαίνει, ὅτι ἐὰν ποτε ἀπροσέκτως, καὶ ἐναντίον τῆς Θείας ταύτης σοφίας ἐχρεώθημεν εἰς ἄλλους, πρέπει κατὰ πάντα λο-

γικὸν καὶ ἔντιμον τρόπον, νὰ ζητήσωμεν νὰ πληρώσωμεν, νὰ ἐξοφλήσωμεν τὴν ὑποχρέωσιν ἡμῶν ἐκείνην, — νὰ πληρώσωμεν τὸ χρέος ἡμῶν. Ἐὰν ἐν τούτοις τὰ χρέη ἡμῶν, ἐγένοντο κατὰ ἐμπορικὸν τινα τρόπον, τῶν πιστωτῶν γνωριζόντων κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον, ὅτι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἐρριψοκινδύνευον, καὶ ὅτι τοῦτο τὸ ἔκαμνον, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ κερδίσωσιν, καὶ ἔὰν τὰ χρέη ἦσαν τὸ ἀποτέλεσμα νομίμου χρεωκοπίας, καὶ ἐγένοντο ἄκυρα «νομικῶς». — καὶ εἰδικῶς, ἔὰν ταῦτα ἐγένοντο πρὸ τῆς μεταβολῆς τῆς φύσεως, προτοῦ οὗτος γαίην νέον κτίσμα, δὲν ἠθέλεν εἶσθαι ἄδικον διὰ τὸ νέον κτίσμα, νὰ ἐπωφεληθῇ ἐκείνου τὸ ὅποιον ὀνομάζεται «ὄροι χρεωκοπίας» ἢ νὰ ἐπωφεληθῇ τοῦ νόμου, ὅστις προνοεῖ ὅτι, πᾶν χρέος ἢ δίκη ἀκυροῦται μετὰ 5 ἔτη, ἐκτὸς ἔὰν τοῦτο ἀνανεωθῇ ἐν τῷ Δικαστηρίῳ, ἢ διὰ τινος ἀτομικῆς ὑποσχέσεως.

Γραφικόν τι προηγούμενον διὰ μίαν τιαυτήν πορείαν εὐρίσκεται ἐν τῷ νόμῳ, τῷ δοθέντι εἰς τὸν τυπικὸν Ἰσραήλ, ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἀκύρωσιν τῶν χρεῶν κατὰ τὸ Σαββάτιαϊον ἑβδομον ἔτος, ὡς καὶ πληρεστέραν ἀκόμη ἄφρουν πασῶν τῶν ὑποχρεώσεων κατὰ τὸ Πεντηκοστὸν ἔτος τοῦ Ἰωβιλαίου. Ὁ κόσμος ἔχει ἀναγνωρίσῃ τὴν σοφίαν τῶν Θείων τούτων διατάξεων, πολλὰ δὲ ἔθνη ἐπεκύρωσαν αὐτάς, ἐν τοῖς πολιτικοῖς αὐτῶν νόμοις. Τὰ νέα κτίσματα ἐπωφελοῦμενα τῶν ἐπιγείων τούτων διατάξεων, ἐν συμφωνίᾳ πρὸς τὸ Θεῖον θέλημα, δύνανται νὰ ὦσιν ἥσυχαι, ἀναφορικῶς πρὸς τοιαῦτα χρέη, ἐκτὸς ἔὰν ἐν τῇ Θεῖᾳ προνοίᾳ, οὗτοι εὐλογηθῶσιν ἀκολούθως δι' εὐπορίας, ὅποτε ἀναμφιβόλως ὁ Χρυσοῦς κανὼν πρέπει νὰ ὑπαγορεύσῃ εἰς αὐτοὺς ὅπως πληρώσωσι πᾶν χρέος αὐτῶν, χωρὶς νὰ λάβωσιν ὑπ' ὕψιν αὐτῶν τὸ χρέος τοῦτο ἀπεσβέσθῃ ὑπὸ τῶν νόμων.

Ἐὰν ὅμως τὸ χρέος τοῦτο δὲν εἶναι ἐμπορικόν, ἀλλ' ὑποχρέωσις φιλική δάνειον δηλαδὴ χρηματικὸν ἢ πίστωσις, διὰ τὸ ὅποιον ὁ φίλος δὲν ἀνέμενε οὔτε ἔλαβε κέρδος, τὸ πρᾶγμα τότε εἶναι ἐντελῶς διάφορον. Τὸ τοιοῦτον χρέος δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἔχον ἰσχύν ἐφ' ὅσον χρόνον ἡ ζωὴ διαρκεῖ, αἱ δὲ προσπάθειαι πρὸς ἐξόφλησιν τούτου, πρέπει νὰ ἔχωσι πάντοτε μεγάλην ἐπιρροὴν καὶ βαρύτητα ἐπὶ τῶν υποθέσεων τοῦ ὀφειλέτου. Ἀλλὰ καθὼς ἀνωτέρω κατεδείχθη, ὅταν γαίην τις μέλος τῆς νέας κτίσεως, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, καὶ τοῦ Λόγου Αὐτοῦ, τῶν Γραφῶν, καὶ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ πνεύματος τοῦ σωφρονοῦντος νοός, οὐδὲν τοιοῦτον νέον κτίσμα δέον νὰ εἰσέρχεται εἰς χρέη, ἀλλὰ πρέπει νὰ θεωρῇ ὡς πρόνοιαν τοῦ Κυρίου τὸ νὰ ζῇ συμφῶνως πρὸς τὸ εἰσόδημά του. Ἡ παραγγελία αὕτη τοῦ νὰ μὴ ὀφείλωμεν εἰς οὐδένα μηδέν, δὲν ἐφαρμόζεται ἀναγκαίως εἰς τὴν περιπτώσιν τῆς υποθήκης, ἐπὶ τῆς ιδιοκτησίας τοῦ ἄλλου, δι' ὀλιγώτερον ποσὸν τῆς πραγματικῆς αὐτοῦ ἀξίας. Τοῦτο δὲν εἶναι δά-

νειον ὑπὸ τὴν ἀπηγορευμένην αὐτοῦ ἔννοιαν, ἀλλ' ἀπλῶς προσωρινὴ πώλησις μέρους τινὸς ἀναλόγου, μὲ τὸ δικαίωμα τῆς εὐκαιρίας τῆς ἀπολυτρώσεως (ἐπανακτήσεως) καὶ πάλιν τοῦ πράγματος τούτου.

Αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ δὲν εἶναι ὑπόχρεα διὰ τὰ χρέη τῆς προηγηθείσης κεφαλῆς τῆς οἰκογενείας, οὔτε κατὰ τὸν Θεῖον νόμον, οὔτε κατὰ τὸν ἀνθρώπινον νόμον. Πράγματα πωληθέντα εἰς τὸν σύζυγον ἢ πατέρα, ἐπωλήθησαν ὑπὸ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ εὐθύνην, καὶ ἐντιμότητα, οἱ δὲ ἄλλοι δὲν δύνανται νὰ θεωρῶνται ὑπεύθυνοι διὰ τὰ χρέη του, ἐκτὸς ἐὰν οὔτοι γίνωσι προσωπικῶς ὑπεύθυνοι, δι' ἀμέσου ἢ ἐμμέσου συμφωνίας. Τὰ χρέη του ἔχον προηγουμενον δικαίωμα κατοχῆς, καὶ ἀπαίτησιν ἐπὶ τῆς περιουσίας του, (ἐκτὸς τοῦ μεριδίου τοῦ ἀνήκοντος εἰς τὴν οἰκογένειαν, ὅπερ προφυλάσσεται ὑπὸ τοῦ νόμου). Ἀλλὰ κατὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, τὸ ζήτημα τοῦτο τελειώνει, ἐκτὸς μόνον, ἐὰν μέλος τι τῆς οἰκογενείας ἀναλάβῃ τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην ἐκουσίως. Ἀναφέρομεν τοῦτο, διότι ἐμάθομεν ὅτι εἰς τινὰς περιστάσεις πτωχαὶ χῆραι καὶ ὀρφανὰ, ἡσθάνθησαν ἑαυτοὺς ὑποχρεωμένους ὑπὸ τοῦ Θείου, ἐὰν οὐχὶ ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπινου νόμου, ὅπως πληρώσωσι τὰ χρέη τοῦ συζύγου καὶ πατρός, καὶ εὐρέθησαν ἐπὶ ἔτη εἰς μεγάλην δυσκολίαν, προσπαθοῦντες νὰ πράξωσι τοῦτο.

Ἡ συμβουλὴ τοῦ Κυρίου πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς ἐτέρας ὁμιλίας τοῦ ζητήματος τούτου εἶναι λίαν σαφής. Ἐὰν βλέπωσι τοὺς ἀδελφούς αὐτῶν νὰ ἔχωσιν ἀνάγκην, πρέπει νὰ ἀγαθοποιῶσιν αὐτούς, καὶ νὰ δανείζωσι μηδεμίαν ἀπολαβὴν ἐλπίζοντες», — χωρὶς νὰ σκέπτονται ὅπως κερδίσωσι παρομοίαν τινα εὐνοιαν, ἢ ἐτέραν τινὰ τοιαύτην πρὸς ἀντιπληρωμὴν. Πρέπει ἐν τούτοις νὰ ἐννοήσωμεν τὴν ἐντολὴν ταύτην τοῦ «δανείζειν» πρὸς τινα ἀδελφόν, ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὴν ἐτέραν ἐντολὴν, καθ' ἣν δὲν πρέπει νὰ δανειζώμεθα· ὥς ἐκ τούτου δέ, ὁ ὑπαινιγμὸς εἶναι ὅτι ὁ ἀδελφός ὅστις δανεῖζεται ἔχει τὰ μέσα, νὰ πληρώσῃ, καὶ ὅτι προσωρινῶς ἔλαβεν ἀνάγκην, καὶ ὅτι δύναται νὰ δώσῃ εἶδος τι ἐνεχύρου, ἢ ἀσφαλείας εἰς τὸν δανειστήν του. Ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον δάνειον πρὸς βοήθειαν ἀδελφοῦ εὐρισκομένου ἐν ἀνάγκῃ, δέον νὰ γίνηται δωρεάν καὶ ἄνευ ἐλπίδος ἀμοιβῆς — χωρὶς νὰ ζητῇ τόκον (πρὸς τοκογλυφίαν) ἀλλ' ἀπλῶς διὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ κεφαλαίου ἐκτὸς τοῦ προσδιωρισθέντος καιροῦ. Τὸ δάνειον τοῦτο, πρέπει νὰ γίνηται ἀπλῶς πρὸς εὐκολίαν, ἔκφρασις ἀδελφικῆς ἀγάπης.

Ἐὰν αἱ περιστάσεις τοῦ ἀδελφοῦ δὲν ἐπιτρέπουσιν εἰς αὐτόν, ὅπως ἐπιστρέψῃ τὰ δανεισθέντα χρήματα, ἢ νὰ δώσῃ ἐγγύησιν πρέπει νὰ δοθῇ δῶρον — ἀναλόγως πρὸς τὸν βαθμόν, καθ' ὃν ὁ δωρητὴς αἰσθάνεται ὅτι εἶναι ἱκανὸς νὰ ἐξασκήσῃ ἔλεος, καὶ ἀναλόγως πρὸς τὰς ἀνάγκας τοῦ ἀδελφοῦ. Δυνατὸν ὁ ἀδελφός ὁ λαμβάνων τὸ δῶρον, νὰ ὑποχρεωθῇ νὰ πληρώσῃ καὶ πάλιν τοῦ.

το, ἀλλὰ πρέπει νὰ δοθῇ εἰς αὐτὸν νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι τοῦτο εἶναι δῶρον, ἐκτὸς ἐὰν μετὰ ταῦτα, αἱ ὑποθέσεις τοῦ ἀδελφοῦ, ὀριστικῶς μεταλλάξωσι, καὶ αὐτὸς δυνηθῇ πλουσίως νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ δῶρον, ὁπότε βεβαίως πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς καρδίας νὰ πράξῃ οὕτως. Ἀκόμη δὲ καὶ τότε, ἐὰν ὁ δωρητὴς ἦτο εἰς καλὴν κατάστασιν, ὥστε νὰ παραχωρήσῃ αὐτό, θὰ ἠδύνατο νὰ εἴπῃ εἰς τὸν ἀδελφόν· «Δὲν δύναμαι νὰ εἶμαι εὐτυχής, ἐὰν λάβω ὀπίσω τὸ δῶρον· διὰ τοῦτο σέ παρακαλῶ, δὸς αὐτὸ εἰς τινὰ ἄλλον, τὸν ὁποῖον ἤθελες εὗρῃ ὅτι ἔχει ἀνάγκην, εἴτε τώρα, εἴτε εἰς τινὰ μέλλοντα καιρόν. Τὸ πρᾶγμα ἐν τούτοις θὰ ἦτο ἐντελῶς διάφορον, ἐὰν ὁ ἀδελφὸς ἢ ἕτερόν τι πρόσωπον, θὰ ἐπεθύμει νὰ δανεισθῇ χρήματα, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἐπεκτείνῃ τὰς ἐργασίας του, καὶ μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ κερδίσῃ. Τὸ νὰ δανείσῃ τις χρήματα εἰς τὸν τοιοῦτον καὶ νὰ λάβῃ ἱκανοποιητικὴν ἀσφάλειαν, καὶ νὰ ἀπαιτήσῃ τόκον, ἠθέλεν εἶσθαι ἐντελῶς νόμιμον· ὁ δὲ τοιοῦτος τόκος, δὲν θὰ ἦτο «τοκογλυφία» ὑπὸ τὴν καταθλιπτικὴν ἢ ἄδικον αὐτῆς ἔννοιαν, ἀλλὰ θὰ ἦτο ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου, ἣν ἐξέφερεν ἐν τῇ παραβολῇ αὐτοῦ, ὅταν ἔλεγεν· «Ἐδεῖ οὖν σε βαλεῖν τὸ ἀργύριόν μου τοῖς τραπεζítais, καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἅν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ». — Ματθ. κε' 27.

Ἐν πλήρει ἀρμονίᾳ πρὸς τὰς ἐντολάς ταύτας, αἱ Γραφαὶ δίδουσιν ἡμῖν, ἐτέραν τινά, τὴν ὁποίαν θὰ πράξωμεν καλῶς νὰ προσέξωμεν, οὐχὶ μόνον ἡμεῖς τὰ νέα κτίσματα, ἀλλὰ καὶ ὁ κόσμος ἐπίσης ἐν γένει. Ἡ ἐντολὴ αὕτη ἀναγινώσκει ὡς ἐξῆς· «Ἀνθρώπος ἐνδεὴς φρενῶν, δίδει χεῖρα, καὶ ἐγγυᾶται διὰ τὸν φίλον αὐτοῦ». (Παροιμ. ιζ' 18.) Συμφώνως πρὸς τὴν ἐντολήν ταύτην, ἐγγυήσεις καὶ ἀσφάλειαι διὰ τοὺς ἄλλους, καὶ ὀπισθογραφῆσεις συναλλαγματικῶν κλπ. πρέπει νὰ ἀποκλείωνται, ἠθελε δὲ εἶσθαι σοφὸν διὰ πάντα τὸν λαόν τοῦ Κυρίου ἐὰν ἠκολούθει τὸν κανόνα τοῦτον προσεκτικῶς. Ἀκόμη δὲ καὶ εἰς τὴν μᾶλλον κατεπεΐγουσαν ἀνάγκην, καθ' ἣν ἠθέλεν ὑπάρχει σχεδὸν ἀπόλυτος ἀνάγκη ὅπως ἐγγυηθῶμεν χρεωστικὸν τι γραμμάτιον ἀδελφοῦ, πρέπει νὰ ἐξασκήσωμεν μεγάλην προσοχὴν ὅπως μὴ ἀναλάβωμεν ὑποχρέωσιν, τὴν ὁποίαν δὲν θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἐκπληρώσωμεν ἄνευ σοβαροῦ δυστυχήματος. Ἐὰν δὲ τὸ γραμμάτιον τοῦτο ἦτο διὰ ποσόν, τὸ ὁποῖον θὰ ἦτο τις πρόθυμος νὰ δανείσῃ εἰς τὸν ἀδελφόν, ἢ νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν ἐν περιπτώσει ἀνάγκης, τότε τὸ γραμμάτιον, ἢ ἡ ἐγγύησις, ἢ ἡ ὀπισθογραφῆσις, ἐπιτρέπονται, ἀλλ' οὐχὶ κατ' ἄλλον τρόπον — οὐδέποτε διὰ τῆς ριψοκινδυνεύσεως τῆς ἰδίας ἑαυτοῦ πίστεως, οὐχὶ διὰ τοῦ κινδύνου τῶν ἰδίων ἑαυτοῦ ἐργασιῶν, ἢ διὰ τῆς πτωχεύσεως τῆς ἰδίας ἑαυτοῦ οἰκογενείας. — Παραβ. Παροιμ. κβ' 26, ια' 15. στ' 1-5.

Ὑπάρχει εἰδὸς τι ἀσημάντου δανείου, (λήψεως καὶ δόσεως), τὸ ὁποῖον κάμνουσι πολλοί, κυρίως ὅσον ἀφορᾷ οἰκιακὰ πράγματα,

σάπωνα, ζάχαριν, σκάφην, ἐργαλεῖα, κλπ., καὶ τὸ ὅποῖον πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν ἐνταῦθα. Τὰ νέα κτίσματα ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τοῦ ὑγιαίνοντος νοός, δέον νὰ ἀποδοκιμάζωσιν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν τὰς μικρὰς ταύτας ἐνοχλήσεις, εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε νὰ κανονίζωσι τὰς ἰδίας ἐαυτῶν ὑποθέσεις καὶ ἐλλείψεις ὀριστικῶς, ὥστε νὰ δανείζωνται τοιαῦτα δάνεια, ὅσον τὸ δυνατόν σπανιώτερον, — μόνον ἐν καιρῷ ἐσχάτης ἀνάγκης, ἐν περιπτώσει ἀσθενείας, ἢ ἄλλης δεινῆς περιστάσεως. Μέρος τῶν ἀποφάσεων πάντων τῶν ἀγίων τοῦ Κυρίου δέον νὰ εἶναι καὶ ἡ ἀπόφασις, ὅπως παρέχωσιν ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγωτέραν ἐνόχλησιν εἰς τοὺς ἄλλους. Ἐὰν ᾖθην, ἔνεκεν ἀμελείας, ἢ τῆς καταλλήλου προσοχῆς εἰς τὰς ὑποθέσεις αὐτῶν, ἔχωσιν ἔλλειψιν βουτύρου διὰ τὸ φαγητόν των, πρέπει νὰ προτιμήσωσιν, ὅπως κάμωσι χωρὶς αὐτό μᾶλλον, παρὰ νὰ ἐνοχλήσωσι τὸν γείτονα, καὶ νὰ δώσωσι κακὸν παράδειγμα. Ἐὰν ἔχωσιν ἐν μόνον σίδηρον πρὸς σιδέρωσιν τῶν ἐνδυμάτων, καὶ δὲν δύνανται νὰ ἀγοράσωσιν ἕτερον, πρέπει νὰ ἱκανοποιηθῶσι μὲ τὴν περίστασιν καὶ νὰ μεταχειρισθῶσι μόνον ἐν.

Ἐκεῖνοι οἵτινες καλλιεργοῦσι τοιοῦτους αὐστηροὺς κανονισμοὺς, ἀναφορικῶς πρὸς τὰς ἰδίας ἐαυτῶν ὑποθέσεις, φυσικῶς θέλουσιν αἰσθανθῆναι μεγαλητέραν ἔτι στενοχωρίαν ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ὅταν θὰ ἔλθῃ γείτων τις πρὸς αὐτούς, ἵνα δανεισθῇ παρ' αὐτῶν. Ἐν τούτοις ὁ λαὸς τοῦ Κυρίου πρέπει νὰ δανείζῃ καὶ νὰ μὴ δανείζηται. Ἡ συμβουλὴ δὲ ἡμῶν εἶναι ὅπως, ἐν πάσῃ λογικῇ μετριοπαθείᾳ, ὁ λαὸς τοῦ Κυρίου ἀποκτήσῃ φήμην ἰδιάζοντος χαρακτῆρος, ὑπ' ἀμφοτέρας τὰς ἐπόψεις ταύτας, — ὅτι δηλαδή πρέπει νὰ ᾧσι πάντοτε πρόθυμοι νὰ δανείζωσι καὶ τοῦτο ἐκ καρδίας, μετὰ φαιδρότητος καὶ προθυμίας, καὶ ἐπιθυμίας ὅπως ᾧσιν εὐάρεστοι καὶ εὐκολύνουσι τοὺς ἄλλους, μέχρι τοῦ βαθμοῦ, ὥστε νὰ ἦναι πρόθυμοι νὰ ὑποστῶσιν ἀπώλειάν τινα, — καὶ πάντοτε ἀπρόθυμοι ὅπως δανεισθῶσιν. Οἱ τοιοῦτοι ὁμολογουμένως θέλουσι θεωρεῖσθαι ὡς «καλοὶ γείτονες» εἴτε θεωροῦνται ὡς «λαὸς περιούσιος» (παράδοξοι ἄνθρωποι), ἀναφορικῶς πρὸς τὴν καθιέρωσιν αὐτῶν πρὸς τὸν Κύριον, καὶ τὸν Λόγον αὐτοῦ, εἴτε ὅχι. Εἶναι ἀληθές, ὅτι οἱ δανειζόμενοι δυνατόν νὰ μὴ ἐπιστρέψωσι πάντοτε τὸ πρᾶγμα τὸ ὅποῖον ἐδανείσθησαν, καὶ πιθανὸν τὸ τοιοῦτον νὰ προξενήσῃ εἰς ἡμᾶς στενοχωρίας, μεταβαίνοντες καὶ ζητοῦντες αὐτό· ἢ ἐν περιπτώσει δανείου τροφῆς, δυνατόν νὰ μὴ ἐπιστρέψωσιν αὐτὴν ποτέ. Ἐν τούτοις, τότε πρέπει νὰ σκεφθῶμεν, ὅτι ἐὰν οὗτοι ἐδανείσθησαν τοιουτοτρόπως τροφὴν καὶ κατηνάλωσαν αὐτήν, καὶ ἐλησμόνησαν νὰ τὴν ἐπιστρέψωσιν, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὑπάρχει ὀλιγωτέρα πιθανότης ὅπως ἔλθωσι καὶ πάλιν καὶ δανεισθῶσιν. Ἐὰν δὲ αἱ περιστάσεις θὰ ἐπέτρεπον, πρέπει νὰ προτιμήσωμεν, ὅπως μηδέποτε ζητήσωμεν τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ δανεισθέντος ἀντικειμένου, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ θεωρῶμεν τὰς περιπτώσεις ταύτας, ὡς

εὐνοϊκὰς εὐκαιρίας διὰ τὰ κάμωμεν φίλους «ἐκ τοῦ μαμμωνᾶ τῆς ἀδικίας» — εὐνοϊκὰς εὐκαιρίας, ὅπως θυσιάζοντες μικρὰ γῆϊνα συμφέροντα, δυνηθῶμεν τὰ ἀποκτήσωμεν μεγαλητέραν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν γειτόνων ἡμῶν.

Καθ' ὃν χρόνον ἐξετάζομεν τὸ ζήτημα τοῦτο, δυνάμεθα τὰ ἀναμένωμεν καὶ ἕτερον τι ζήτημα στενὴν ἔχον τὴν σχέσιν πρὸς αὐτό, ἐν γενικαῖς γραμμαῖς δηλαδὴ τὴν συνήθειαν τὴν ὁποίαν ἔχουσι τινές, τοῦ τὰ θεωρῶσιν ἑαυτοὺς ἐλευθέρους, ὅπως ἐπιβάλλονται ἐπὶ τῶν φίλων αὐτῶν, ὡς παρειακτοὶ ἐπισκέπται, — δανειζόμενοι τὸν καιρὸν τῶν πλησίον αὐτῶν. Τὸ τὰ ὦμεν φιλόξενοι, ἀποτελεῖ μέρος τοῦ γενναιόφρονος πνεύματος τῆς ἀγάπης, ἅπαντες δὲ οἱ ἐκ τοῦ λαοῦ τοῦ Κυρίου πρέπει τὰ καλλιεργῶσι τὴν διάθεσιν ταύτην, εἰς πᾶσαν κατάλληλον περίστασιν, ὡς οὖσαν εὐάρεστον εἰς τὸν Κύριον, καὶ ὡς βοηθητικὴν διὰ τὴν ἰδίαν πνευματικὴν ἑαυτῶν ἀνάπτυξιν. (Ἐβρ. ιγ' 2). Πρέπει τὰ λαμβάνωσιν εὐχαρίστησιν φιλοξενοῦντες φίλους, γείτονας δι' ἓν γεῦμα, ἢ διὰ μίαν νύκτα, κλπ., καθόσον αἱ περιστάσεις θὰ ἐπέτρεπον τοῦτο. Ἡ ἐγκάρδιος αὐτῇ ἐπιθυμία πρὸς φιλοξενίαν, πρέπει τὰ ὑπάρχει πάντοτε, εἴτε ὑπάρχει εὐκαιρία πρὸς ἐξάσκησιν τῆς ἐπιθυμίας ταύτης, εἴτε οὐχί. Φιλοξενία δὲν σημαίνει σπάταλον κατανάλωσιν τῶν ὑπαρχόντων τινός, πέραν τῶν πόρων αὐτοῦ, οὔτε ὅτι πρέπει τὰ μεριμνήσωμεν ὑπὲρ τινος φιλοξενουμένου περισσότερον παρ' ὅσον θὰ ἐμεριμνῶμεν διὰ τὴν ἰδίαν ἡμῶν οἰκογένειαν, ἀλλὰ σημαίνει προθυμίαν, ὅπως συμμερισθῶμεν μετὰ τῶν ἄλλων ἐκεῖνα τὰ ὑποῖα ἔχομεν.

Ἄλλ' ὥς ἐξετάσωμεν ἤδη καὶ τὴν ἑτέραν ὄψιν τοῦ ζητήματος. Ὁ ἀφιερωμένος λαὸς τοῦ Κυρίου τῆς νέας κτίσεως, οὐδέποτε πρέπει τὰ ὦσι παρειακτοὶ, ἢ ὀχληροὶ ἐπισκέπται. Πρέπει τὰ ὦσι βέβαιοι ὅτι ἔχουσι θετικὴν καὶ ἐγκάρδιον πρόσκλησιν, προτοῦ τὰ δεχθῶσι τὴν φιλοξενίαν διὰ τι γεῦμα, ἢ διὰ μίαν νύκτα. Ὅποیان ἔξοχον ἀπεικόνισιν τῆς καταλλήλου ταύτης ἀρχῆς, ἔχομεν ἐν τῇ πειριπτώσει τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καθ' ὃν χρόνον συνεβάδιζε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἰς Ἑμμαούς! Ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ ἦτο τὰ εἰσέλθῃ μετ' αὐτῶν εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν, καὶ τὰ συμμερισθῇ μετ' αὐτῶν τοῦ ἐσπερινοῦ αὐτῶν δείπνου, ὅπως ἐπιδαψιλεύσῃ ἐπ' αὐτῶν ἐπιπροσθέτους εὐλογίας. Ἐν τούτοις ὅμως ὅταν ἔφθασαν εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν, «αὐτὸς προσεποιεῖτο πορρωτέρω πορεύεσθαι», καὶ ἀνέμενεν ὅπως βιάσωσιν αὐτόν, ἢ ἐξαναγκάσωσι; πρὶν ἢ αὐτὸς συγκατατεθῇ τὰ παραμείνῃ μετ' αὐτῶν. Τοῦτο δὲν ἦτο ἀπάτη, οὔτε θὰ ἦτο ἀπάτη ἐκ μέρους ἡμῶν τὸ τὰ πράξωμεν τὸ αὐτό. Ὁ Κύριος ἡμῶν δὲν θὰ παρέμενε μετ' αὐτῶν, ἐὰν οὗτοι δὲν ἐβιάζον αὐτόν τὰ πράξῃ οὕτως, οὔτε καὶ ἡμεῖς πρέπει τὰ μένωμεν παρὰ τινι, ἐὰν δὲν δεικνύῃ ἐγκάρδιον ὑποδοχὴν, οὔτε πρέπει τὰ παραμένωμεν περισσότερον χρόνον, παρ' ὅσον ἠθελε διαρ-

κέση ἡ ἐγκάρδιος ὑποδοχή, οἵαιδήποτε καὶ ἐὰν ὦσιν αἱ περιστάσεις ἡμῶν.

Ἡ ἰδέα, ἣτις φαίνεται ἐπικρατοῦσα εἰς τὰς διανοίας τινῶν, ὅτι οὗτοι ἔχουσι τὴν ἐλευθερίαν νὰ ἐπιβαρύνωσι τοὺς φυσικοὺς αὐτῶν συγγενεῖς ἢ πνευματικοὺς συγγενεῖς, εἶναι πολὺ ἐσφαλμένη. Οὐδὲν τοιοῦτον δικαίωμα ἔχουσιν. Ἐχομεν μὲν τὸ δικαίωμα νὰ δίδωμεν, ἀλλὰ δὲν ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ ἀπαιτῶμεν ἢ νὰ ζητῶμεν τοιαῦτα πράγματα παρὰ τῶν ἄλλων. Οὗτοι ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ δώσωσιν ἢ νὰ ἀποσύρωσιν ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἀνήκει εἰς αὐτούς, ἐκεῖνα ἐπὶ τῶν ὁποίων εἶναι ἐπιστάται. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὸ μέχρι ποίου βαθμοῦ τὰ νέα κτίσματα πρέπει νὰ ἐπιτρέπωσιν εἰς ἄτομα κακῶς ἐκλαμβανόμενα ὡς ἀδελφοί, ἢ εἰς τοὺς κατὰ σάρκα συγγενεῖς αὐτῶν, νὰ τοὺς ἐπιβαρύνωσι, τοῦτο ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν περιστάσεων, καὶ κατὰ μέγα μέρος ἐκ τῆς φυσικῆς καὶ οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ ἐπισκέπτου. Ἐν τούτοις, ἐν δικαιοσύνῃ πρὸς ἑαυτὸν εὐρισκόμενος, καὶ ἐν δικαιοσύνῃ πρὸς τὸν ἐπισκέπτην αὐτοῦ, ὅστις δὲν ἔχει τὸν ὑγιαίνοντα νοῦν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου καὶ ὅστις σκοπεύει νὰ διαιωνίσῃ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτοῦ, ὁ φιλοξενῶν πρέπει νὰ εἴπῃ εἰς αὐτὸν εὐγενῶς μὲν, ἀλλὰ καθαρῶς, «Ἴσως πρέπει νὰ σοὶ καταστήσω γνωστόν, ὅτι δὲν εἶναι εὐκόλον δι' ἐμέ, νὰ σᾶς φιλοξενήσω πέραν τοῦ, ἢ ἄλλος τις τρόπος συμπεριφορᾶς πρὸς τοὺς τοιούτους ἀνθρώπους, εἶναι νὰ τοῖς εἴπῃ τις ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν, ὅτι θὰ ἦτο εὐκόλον δι' αὐτὸν νὰ τοὺς φιλοξενήσῃ μέχρις ὠρισμένης τινὸς ἡμερομηνίας, ἢ νὰ τοὺς προσκαλέσῃ ρητῶς διὰ τι γεῦμα, ἢ διὰ μίαν ἡμέραν, ἢ μίαν ἐβδομάδα, ἀναλόγως πρὸς τὴν περίστασιν --- ὀρίζων καθαρῶς τὴν διάρκειαν τῆς προσκλήσεως, καὶ νὰ μὴ ἀφίσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο εἰς ἄλλᾶ συμπεράσματα.

Ἡ τοιαύτη διαγωγή φαίνεται νὰ εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαία πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ οἴκου, τοῦ βαλαντίου τῆς οἰκογενείας, πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ χρόνου τοῦ ξενίζοντος, καὶ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κυρίου, κλπ., ὡς ἐπίσης ὠφέλιμος καὶ ἁρμοδία διὰ τὰ μεγάλα πλήθη τοῦ λαοῦ, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουσιν ὑγιᾶ κρίσιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου.

Δὲν εἶναι ὅμως ἀναγκαῖον δι' ἡμᾶς νὰ σκεφθῶμεν, ἢ νὰ ὁμιλήσωμεν ἀφιλαγάθως πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τούτους, ἢ εἰς ἄλλους ἀνθρώπους περὶ αὐτῶν. Πιθανὸν οὗτοι νὰ ἔχωσι πέσῃ περισσότερον ἡμῶν εἰς τὸ ἰδιαίτερον τοῦτο ζήτημα, ἢ περισσότερον ἄλλων τινῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἐκ φύσεως ἴσως νὰ ἔχομεν πέσῃ περισσότερον, σχετικῶς πρὸς ἕτερα τινὰ ζητήματα.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡμεῖς πρέπει νὰ σκεπτόμεθα φιλαγάθως, γενναιοφρόνως, σεβόμενοι αὐτούς, καὶ νὰ αποφασίζωμεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἡμεῖς αὐτοί, ὅπως ἐξ ὁλοκλήρου ἀποφεύγωμεν τὴν ἀποδοκιμαστέαν ταύτην πορείαν.

ΜΗ ΜΕΡΙΜΝΑΤΕ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΥΡΙΟΝ.

—Ματθαίου στ' 34, 19, 20.—

Ἡ ἀνωτέρω ἀναφερομένη διακήρυξις τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ὡς καὶ ἡ ἑτέρα αὐτοῦ διακήρυξις, «Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυρούς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σῆς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσι καὶ κλέπτουσι, θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, νομίζομεν ὅτι ἔχουσι σοβαρῶς παρεξηγηθῇ ὑπὸ πολλῶν ἐνθέριμων καὶ ἐχόντων καλὰς διαθέσεις ὁπαδῶν Αὐτοῦ. Τινὲς συνεπέρανον, ὅτι ὁ Κύριος ἡννόει, ὅτι ἔπρεπε νὰ ζῶσιν, ἐξοδεύοντες πᾶν ὅ,τι κερδίζουσιν ἡμερησίως, καὶ νὰ μὴ σκέπτονται οὐδόλως διὰ τὸ μέλλον. Τοῦναντίον ὅμως βλέπομεν, ὅτι ὁ οὐράνιος ἡμῶν Πατήρ δὲν ἔθεσεν ἡμᾶς εἰς τοιοῦτόν τι παράδειγμα· ὅτι διηνεκῶς λαμβάνει φορντίδα δι' ἡμᾶς, καὶ ἔχη διατάξῃ τὰς ὥρας τοῦ ἔτους, τὰ γεννήματα, τὰ λαχανικά, καὶ τοὺς καρποὺς ἐν καιρῷ καὶ τάξει. Βλέπομεν ἐπίσης, ὅτι ὁ Θεὸς ἐσκόπει ὅπως ἡμεῖς ἀναγνωρίσωμεν ὁμοίας ἀρχάς, καὶ ἔχει διατάξῃ τοιουτοτρόπως τὴν φύσιν, ὥστε νὰ εἶναι ἀναγκαῖον δι' ἡμᾶς, νὰ φυτεύσωμεν, ἐὰν θὰ ἠθέλωμεν ἀκολούθως νὰ φάγωμεν, νὰ ὑφάνωμεν, ἐὰν θὰ ἠθέλωμεν ἀκολούθως νὰ ἐνδυθῶμεν, καὶ νὰ προετοιμάσωμεν τὸ ἔλλαιον, τὸ ὁποῖον θὰ δώσῃ εἰς ἡμᾶς φῶς ἐν νυκτί. Ἡ ἰδίᾳ ἀρχὴ ἐφαρμόζεται εἰς πάσας τὰς ὑποθέσεις ἡμῶν τῆς ζωῆς, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἀπορρίψωμεν τὴν σκέψιν, ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ἐσκόπει νὰ ἀντείπῃ, ἢ νὰ ἀνατρέψῃ τὴν Θεῖαν ταύτην διάταξιν, τὴν καταδεικνυομένην ἐν ὅλῃ τῇ φύσει.

Τὶ ἡννόει λοιπὸν τότε ὁ Κύριος ἡμῶν; Ἀπαντῶμεν ὅτι ἐν τῷ ἀρχετύπῳ ἡ λέξις μέριμνα σημαίνει ἀνήσυχον φορντίδα, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ ἔννοια τοῦ ἀνωτέρω ἐδαφίου εἶναι· «Μὴ ἔχετε ἀνήσυχον φορντίδα, ἢ ζάλην διὰ τὴν αὔριον». «Ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία αὐτῆς». Ὁ λαὸς τοῦ Κυρίου δὲν πρέπει νὰ ἀνησυχῇ διὰ τὸ μέλλον. Πρέπει νὰ ᾧσι, «τῇ σπουδῇ μὴ ὀκνηροί, τῷ πνεύματι ζέοντες, τῷ Κυρίῳ δουλεύοντες». Καθ' ὃν χρόνον φυτεύουσι, καὶ σπείρουσι, σκάπτουσι καὶ βοτανίζουσι, πρέπει διὰ πίστεως νὰ ἀναγνωρίζωσιν, ὅτι πᾶσαι αὐτῶν αἱ ὑποθέσεις ὑπόκεινται ὑπὸ τὴν Θεῖαν ἐπίβλεψιν, καὶ ὅτι ὁ Θεὸς ἔχει υποσχεθῇ ὅτι τὰ πάντα θέλουσι συνεργήσῃ πρὸς τὸ ἀγαθὸν διὰ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν. Πρέπει δὲ ἐπὶ τοσοῦτον νὰ ἐφαρμόζωσι τὰς πολυτίμους ἐπαγγελίας τῆς Θείας μερίμνης, ὥστε αἱ καρδίαι αὐτῶν νὰ εἶναι τελείως ἐλευθέραι πάσης ἀνησυχίας.

Πρέπει δὲ νὰ ἀναγνωρίσωμεν τὴν εὐρεῖαν διαφορὰν τὴν ὑφισταμένην μεταξὺ ἀμεριμνησίας, καὶ τῆς ἀνησύχου μερίμνης. Ἐὰν ὁ Κύριος ἡμῶν ἦτο ἄφροντις, ἄσωτος, ἀμέριμνος, ἀναφορικῶς πρὸς τὴν αὔριον, δὲν ἠθέλε παραγγεῖλῃ εἰς τοὺς μαθητάς Του, νὰ συνάξωσι τὰ κλάσματα, ἅτινα ἔμειναν, ἀφοῦ διέθρεψε τὰ πλήθη τῶν ὄχλων. Ὁ Κύριος ἡμῶν ἐν τῷ ἐπεισοδίῳ τούτῳ ἐξεικόνισε

τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ νὰ φροντίζωμεν διὰ τὸ ἐπόμενον γεῦμα, διὰ τὴν ἐπομένην ἡμέραν. Ἀλλὰ δὲν συνέστησαν ἀνήσυχον φροντίδα. Οἱ μαθηταὶ ἔπρεπε νὰ μεταχειρισθῶσιν ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἐτέθη εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ νὰ μὴ σπαταλήσωσι οὐδὲν μέρος αὐτοῦ. Ἀλλ' ἐὰν ἡ προμήθεια αὐτῶν ἐξηντλεῖτο, χωρὶς νὰ πταίωσιν αὐτοί, καὶ ἐὰν δὲν εἶχον μέσα ὅπως ἀναπληρώσωσιν αὐτήν, ἔπρεπε νὰ ἐμπιστεύωνται εἰς τὸν Κύριον τόσον ἀπολύτως, ὥστε νὰ ἀποκλείωσι πᾶσαν ἀνησυχίαν, χωρὶς νὰ ἐγκαταλείπωσιν ἐν τούτοις τὰς ἐνεργείας αὐτῶν. Ἡ αὐτὴ σκέψις ἐξεικονίζεται ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ, ἔνθα ὑπὸ τὴν Θεῖαν διεύθυνσιν, ἐθησαύρισε σῖτον κατὰ τὰ ἑπτὰ ἔτη τῆς ἀφθονίας, καὶ τοιοῦτοτρόπως προὐνόησε διὰ τὰ ἐπόμενα ἑπτὰ ἔτη τῆς πείνης.

Ἀλλ' οὕτε καὶ τὸ δεύτερον ἐδάφιον ὑποδηλοῖ ἀφροντησίαν, σχετικῶς πρὸς τὰς καθημερινὰς ὑποθέσεις τῆς ζωῆς — ἀναφορικῶς πρὸς τὰ συμφέροντα τῆς παρουσίας ζωῆς, τὴν ἀρμοδίαν προμήθειαν διὰ τὰς οἰκογενείας ἡμῶν, κλπ. Τί σημαίνει λοιπὸν τοῦτο; Σημαίνει ὅτι οὐδὲν πρᾶγμα, γηϊνῆς μορφῆς πρέπει νὰ γείνη θησαυρὸς ἡμῶν, — ὅτι ὑπὲρ πάντα τὰ ἄλλα, δέον νὰ ἐκτιμῶμεν τὸν οὐράνιον θησαυρόν. Ἐπὶ τοῦ θησαυροῦ τούτου δέον νὰ συγκεντροῦται ἡ καρδιά ἡμῶν, καὶ ἐπ' αὐτοῦ δέον συνεχῶς νὰ ἐντρυφῶσιν αἱ διάνοιαι ἡμῶν· ὄντες δὲ οὕτως πλούσιοι, πρέπει νὰ ἀπολαμβάνωμεν τῆς πνευματικῆς ἀναπαύσεως διὰ τῆς πίστεως ἐμπιστευόμενοι εἰς τὰς Θείας ὑποσχέσεις. Ὁ κόσμος οὐδὲν γνωρίζει ἀπὸ τὰ μέγιστα καὶ πολύτιμα ταῦτα πράγματα, τὰ ὅποια τὰ νέα κτίσματα ἔχουσι διὰ τῆς πίστεως.

Ἐκλέγοντες τὸν Χριστόν, ἐκλέγομεν οὐχὶ μόνον τὴν δόξαν, τιμὴν καὶ ἀθανασίαν, ἅτινα ὑπεσχέθησαν εἰς τοὺς ὄντας Αὐτοῦ, ἀλλ' ἐκλέγομεν ἐπίσης τὰ παθήματα τοῦ παρόντος καιροῦ τὰς εἰδικὰς δοκιμασίας, πείρας καὶ παθήματα, ἅτινα ἔχουσιν ὑποσχεθῆ εἰς τοὺς περιπατοῦντας εἰς τὰ ἔχνη αὐτοῦ, ὡς ἀναγκαίας παιδείας καὶ προετοιμασίας διὰ τὰς ἐπακολουθούσας δόξας. Ἐπὶ πλέον δέ, πάντες ἐκεῖνοι οἵτινες ἐκζητοῦσι τὸν Χριστόν, πάντες ἐκεῖνοι οἵτινες τοιοῦτοτρόπως ἔκαμον πλήρη καθιέρωσιν ἑαυτῶν εἰς τὸν Κύριον, οὐδὲν τὸ γήϊνον ἔχουσι, τὸ ὅποιον νὰ ἀνομάζωσιν ἰδικόν των. ὅταν οὗτοι ἦσαν ἐκ τῆς γῆς, γήϊνοι, ἐθεώρουν τὰ γήϊνα αὐτῶν συμφέροντα, ὡς ἰδικά των· ὅταν ὁμως ἐγένοντο τοῦ Κυρίου, οὗτοι παρέδωσαν ἑαυτούς, καὶ πᾶν ὅ,τι κατεῖχον, εἰς Αὐτόν. Οἰκίαι, ἀγροί, τέκνα, σύζυγος, σύζυγος, ἀδελφαί, ἀδελφοί, — τὰ πάντα καθιερώθησαν, ἀφιερώθησαν εἰς Αὐτόν. Οὐδὲν ἐκ τούτων ὅθεν, δύναται νὰ εἶναι ἤδη πλέον ὁ θησαυρὸς τῆς νέας κτίσεως.

Ἀλλὰ τοῦτο δὲν σημαίνει, ὅτι ἄνθρωπός τις δὲν δύναται νὰ ἀγαπᾷ τὴν σύζυγόν του, ἢ ἡ σύζυγος τὸν σύζυγόν της, καὶ νὰ ἐκτιμῶσιν ἀλλήλους μεγάλως. Δὲν σημαίνει, ὅτι οὗτοι δὲν δύναν-

ται νὰ ἀγαπῶσι τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ μεγάλως νὰ προτιμῶσι τὰ προτερήματα τῆς καρδίας καὶ διανοίας αὐτῶν. Δὲν σημαίνει ἀκόμη, ὅτι δὲν δύνανται νὰ ἀγαπῶσι καὶ ἐκτιμῶσι τὰς καλλονὰς τῆς φύσεως. Δὲν σημαίνει ὅτι δὲν δύνανται νὰ ἔχωσιν ὑπὸ τὴν κατοχὴν αὐτῶν οἰκίαν τινά, ἢ νὰ ἔχωσι ζῶόν τι ἙΑλλὰ τοῦτο σημαίνει, ὅτι οὐδὲν τῶν γηίνων τούτων κτημάτων, δύναται νὰ εἶναι τοῦ λοιποῦ ὁ θ ἡ σ α υ ρ ὁ ς αὐτῶν, ἢ νὰ ἴσταται ὑπὸ τινα ἔννοιαν τῆς λέξεως εἰς ἀνταγωνισμόν πρὸς τὸν Κύριον, τὸν ὁποῖον οὗτοι ἔχουσι δεχθῆ, ὡς «Διακρινόμενον μεταξὺ μυριάδων, καὶ ὅλως ἐπιθυμητόν».

Τὰ χρήματα δὲν πρέπει νὰ ἀγαπῶνται, νὰ λατρεύωνται, δὲν πρέπει νὰ γείνωμεν δοῦλοι ἢ ὑπηρέται αὐτῶν. Ἡμεῖς ὑπετάγημεν, ὡς δοῦλοι εἰς τὸν Παντοκράτορα Δημιουργόν, τὰ δὲ χρήματα εἶναι εἰς τῶν ὑπηρετῶν καὶ ὀργάνων αὐτοῦ, καὶ ὡς τοιαῦτα πρέπει νὰ θεωρῶνται ὑφ' ἡμῶν, οἵτινες εἰμεθα ἐπιστάται ἐπὶ τοσούτου ποσοῦ, ὅσον θέλει ἐπιτρέψη ἡ Θεία πρόνοια, νὰ ἔλθῃ ὑπὸ τὴν διακυβέρνησιν ἡμῶν.

ἙΑλλὰ δὲν ἐνθυμούμεθα τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου ἡμῶν, πρὸς τὸν νέον, ὅστις ἦλθε πρὸς αὐτόν λέγων· «Τὶ μοὶ λείπει ἔτι;» καὶ πρὸς τὸν ὁποῖον ὁ Ἱησοῦς ἀπεκρίθη· «Εἰ θέλεις τέλειος εἶναι ὑπάγε πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα καὶ δὸς πτωχοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρόν ἐν οὐρανῷ, καὶ σηκώσας τὸν σταυρόν σου ἀκολουθεῖ μοι· — ὁ δὲ ἀπῆλθεν λυπούμενος, ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά». (Ματθ. ιθ' 16-22). Δὲν διδάσκει τοῦτο ἡμᾶς ὅτι ὑπάρχει ἀνάγκη, ὅπως πάντες οἱ ἀποτελοῦντες τὸν λαόν τοῦ Κυρίου γείνωσι πτωχοί; Μάλιστα ἀπαντῶμεν· «Πόσον δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰσελεύσονται εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ! Εὐκοπώτερόν ἐστι κάμηλον διὰ τρυπήματος ραφίδος (*) διελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν». (Ματθ. ιθ' 24). Οἱ πλούσιοι ἔχουσι πειρασμούς εἰς τὰ ἀγαθὰ τῆς παρουσίας ταύτης ζωῆς, ὅτινα τείνουσιν εἰς τὸ νὰ προσελκύσωσι τὰς καρδίας αὐτῶν, καὶ νὰ γείνωνται εἰδῶλα αὐτῶν, καὶ θησαυροί. Ὡς

(*) Αἱ μεγάλαι πόλεις τῆς Ἀνατολῆς, κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους, εἶχον μεγάλας πύλας, αἵτινες ἐκλείοντο κατὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, καὶ δὲν ἐπετρέπετο νὰ ἀνοιχθῶσι μέχρι τῆς ἐπομένης πρωίας, ἔνεκα τοῦ φόβου τῶν ἐχθρῶν. Αὗται εἶχον μικράς τινας θυρίδας, αἵτινες ἐφρουροῦντο, καὶ διὰ τῶν ὁποίων ἡδύνατό τις νὰ εἰσέλθῃ, καὶ νὰ εἰσαγάγῃ καὶ τὴν κάμηλον αὐτοῦ ἀφαιρῶν τὸ φορτίον της, καὶ ἐπιτρέπων εἰς τὸ ζῶον νὰ σύρῃται ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτοῦ. Αἱ μικραὶ αὗται θυρίδες ἐκαλοῦντο «Ὁπαὶ θελόνης» Τοιοῦτοτρόπως ὁ πλούσιος δύναται νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Βασιλείαν, ἀλλ' οὐχὶ πεφορτισμένος μὲ γηίνους θησαυρούς, ἢ πλοῦτη. Ταῦτα δέον νὰ ἀποβληθῶσιν.

ἐκ τούτου εὐρίσκονται εἰς ὀλιγωτέραν εὐνοϊκὴν κατάστασιν, παρὰ αἱ πτωχοὶ οἵτινες ἔχουσιν ὀλίγα ἀγαθὰ τοῦ κόσμου τούτου, ὅπως θέσωσι τὴν καρδίαν αὐτῶν ἐπ' αὐτῶν, καὶ οἵτινες ἔχουσι μεγαλητέραν κλίσιν εἰς τὸ νὰ ἀκούσωσι μετὰ χαρᾶς τὰς ἀγαθὰς ἀγγελίας τῆς Θείας χάριτος, τὰ μεγάλα πλούτη ἅτινα ὁ Κύριος φυλάσσει διὰ τοὺς εἰς αὐτὸν πιστεύοντας. Ἐν τούτοις ἤθελεν εἶσθαι σφάλμα τὸ νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ ἔχη ὑπὸ τὴν κατοχὴν αὐτοῦ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου, χωρὶς νὰ τὰ καταχρασθῇ, χωρὶς νὰ τὰ λατρεύσῃ, νὰ τὰ κάμῃ εἰδωλά του, θεωρῶν αὐτὰ ὡς θησαυρὸν αὐτοῦ. Ἐπίσης εἶναι ἐξ ἴσου σφάλμα τὸ νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι ἐκεῖνοι οἵτινες δὲν ἔχουσι γῆνιν πλούτη, δὲν δύνανται νὰ λατρεύσωσιν αὐτά, καὶ νὰ κάμωσιν αὐτὰ θησαυροὺς αὐτῶν. Τίς δὲν ἐγνώρισεν, ἥ δὲν ἤκουσε περὶ πτωχῶν ἀνθρώπων οἵτινες προφανῶς ἐλάτρευσαν τὸν πλοῦτον, εἶχον μεγίστην ἐπιθυμίαν δι' αὐτόν, ἠγωνίσθησαν διαρκῶς δι' αὐτόν, καὶ πάντοτε ἦσαν δυσηρεστημένοι διότι δὲν ἠδύναντο νὰ συλλάβωσι διὰ τῶν χειρῶν των ἐκεῖνο τὸ ὅποιον αἱ καρδίαι αὐτῶν ἐθεώρουν ὡς θησαυρὸν των;

Πάντες ὅσοι ἔρχονται εἰς τὸν Κύριον, εἴτε πλούσιοι εἴτε πτωχοί, ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου τούτου, πρέπει νὰ ἔλθωσι μὲ πλήρη συναίσθησιν τῆς πλήρους καὶ τελείας καθιερώσεως, — τῆς πλήρους θυσίας τῆς καρδίας των, τῆς θελήσεώς των, καὶ παντὸς ὅ,τι ἔχουσιν, — ἄλλως δὲν ἤθελον γείνη δεκτοί. Ὁ πτωχός, ὅστις ἔρχεται πρὸς τὸν Κύριον, πρέπει νὰ ἐγκαταλείπῃ τὰ εἰδωλα τῆς φαντασίας καὶ φιλοδοξίας αὐτοῦ, τῆς διακαοῦς ἐπιθυμίας πρὸς ἀπόκτησιν γῆνιν πλούτου, τὸν ὅποιον δὲν ἀπέκτησεν ἀκόμη. Ὁ πλούσιος ἐρχόμενος πρὸς τὸν Κύριον, πρέπει νὰ ἔλθῃ ὁμοίως μὲ πλήρη παραχώρησιν τῆς θελήσεώς αὐτοῦ, ἐγκαταλείπων τὰ σχέδια αὐτοῦ, καὶ σκοπούς, τὰ ὅποια εἶναι γῆνιν, καὶ εἰς τὰ ὅποια ἀφιέρωνε πρότερον τὰς καλλιτέρας ἐνεργείας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, πρέπει νὰ θυσιάσῃ οὐχὶ μόνον πᾶν ὅ,τι ἔχει, ἀλλ' ἐπίσης πᾶν τὸ ὅποιον ἠλπίζεν, καὶ διὰ τὸ ὅποιον εἶχε φιλοδοξίαν, ὅπως τὸ ἀποκτήσῃ, — τὰ πάντα πρέπει νὰ τεθῶσιν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ Κυρίου, εἰ δὲ μὴ δὲν δύναται νὰ εἶναι μαθητὴς τοῦ Κυρίου.

Ὁ πλούσιος νεανίσκος, δυνατόν νὰ ἡννόει τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου καλλίτερον, ἐὰν εὐρίσκετο εἰς τὴν ὀρθὴν κατάστασιν τοῦ νοῦς αὐτοῦ, διότι πιστεύομεν ὅτι ὁ Κύριος ἤθελεν ἐπεξηγήσῃ εἰς αὐτὸν τὸ πρᾶγμα τοῦτο περαιτέρω. Ἐὰν ὁ νεανίσκος ἔλεγεν, Κύριε, δέχομαι πάντας τοὺς ὅρους σου, Σοὶ παραδίδω τὸ πᾶν μου, ὡς εἰς ἀντιπρόσωπον τοῦ Θεοῦ. Τίνι τρόπῳ θέλω προχωρήσῃ εἰς τὸ νὰ ἐκτελέσω τὰς ὁδηγίας σου; Πρέπει νὰ πωλήσω τὰ ποίμνιά μου καὶ τὰς ἀγέλας μου, καὶ ἀγροὺς μου καὶ οἰκίας μου, καὶ νὰ λάβω τὸ μέγα τοῦτο ποσὸν τῆς πωλήσεως εἰς τὰς χεῖράς

μου, καὶ νὰ καλέσω τοὺς πτωχοὺς, καὶ νὰ ρίψω τὰ χρήματά μου εἰς τὸν ἄερα, καὶ νὰ ἀφήσω αὐτοὺς νὰ ἐπιπέσωσιν ἐπ' αὐτῶν, ἢ πῶς ἄλλως νὰ ἐνεργήσω; Σὲ παρακαλῶ δὸς μοι περαιτέρω ἐξηγήσεις.

Δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν τὸν Κύριον λέγοντα πρὸς αὐτόν· Τώρα ἔφθασες ἀκριβῶς εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπεθύμουν νὰ ἔλθης, οὕτως ὥστε ἤδη θέλω σοὶ ἐξηγήσῃ τοὺς ὅρους μου εἰδικώτερον. Ἦδη ἔχεις καθιερώσῃ τὸ πᾶν σου, πάντα, εἰς τὸν Θεόν, ὑποτάσσων ταῦτα εἰς τὸ θέλημά του, ὅπως μεταχειρισθῇς αὐτά, συμφώνως πρὸς ὅ,τι νομίζεις ὅτι εἶναι θέλημα τοῦ Θεοῦ, καὶ ζητεῖς νὰ μάθης ποῖον εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἐγὼ λοιπὸν θὰ σοὶ εἰπῶ ποῖον εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Τὸ θέλημά Του εἶναι, ὅπως σὺ γείνης ἐπιστάτης Ἀυτοῦ, οὐχὶ ἀπλῶς νὰ φυλάξης τὴν παρουσίαν ταύτην, ἀλλ' ἐπιστάτης ὅπως ἐξοδεύσης ταύτην, ὅπως θὰ ἐγνώριζες καλλίτερον καὶ σοφώτερον. Σοὶ λέγω λοιπὸν ὅπως λάβης τὰ χρήματα ταῦτα τὰ ὁποῖα ἔχεις εἰς τὰς τραπέζας καὶ νὰ ἀρχίσῃς μεταχειριζόμενος αὐτά. Δύνασαι νὰ ἀρχίσῃς ἐὰν θέλῃς, τώρα ἀμέσως ἀπὸ τοὺς μαθητάς μου καὶ ὁπαδούς. Παρατήρησον τί καλὸν δύνασαι νὰ κάμῃς εἰς αὐτούς. Ὁταν τελειώσης τὰ χρήματα ταῦτα, πώλησον μίαν οἰκίαν ἢ ἓν ποῖμνιον, ἢ μίαν ἀγέλην, καὶ τοιουτοτρόπως ἐξακολούθει νὰ μεταχειρίζῃσαι τὰ μέσα, ἅτινα ὁ Θεὸς ἔθεσεν ὑπὸ τὴν διαχείρισιν σου γενόμενος οἰκονόμος αὐτοῦ, καὶ ἔχων ὑπ' ὄψιν σου ὅτι ἀφ' οὗ ἔκαμες καθιέρωσιν παντὸς ὅ,τι ἔχεις, Ὁ Κύριος εἰς τὸ τέλος θὰ σοὶ ζητήσῃ λογαριασμόν. Τότε ἐὰν δυνηθῇς νὰ δείξης, ὅτι μετεχειρίσθῃς πᾶν ὅ,τι καθιέρωσας εἰς αὐτόν, ὅσον τὸ δυνατόν πληρέστερον καὶ σοφώτερον ἐγνώριζες, δύνασαι νὰ ἀναμένῃς ὅτι θὰ ἀκούσης τοὺς μακαρίους ἐκεῖνους λόγους· «Εὖγε δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστὲ εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου σου».

Καθιέρωσις παντὸς ὅ,τι ἔχομεν εἰς τὸν Κύριον, δὲν σημαίνει, ὅτι πάντα τὰ ὑπάρχοντα ἡμῶν πρέπει ἀποκλειστικῶς νὰ χρησιμοποιηθῶσιν εἰς θρησκευτικὰ ἔργα. Ὡς οἰκονόμοι τοῦ Κυρίου, πρέπει νὰ ζητῶμεν συνεχῶς, νὰ γνωρίζωμεν, ποῖον πρᾶγμα θὰ ᾔτο εὐάρεστον εἰς Αὐτόν, λαμβάνοντες πρὸς τοῦτο ὁδηγίας ἐκ τοῦ Λόγου αὐτοῦ. Ἐκεῖ δὲ μανθάνομεν νὰ δοξάζωμεν αὐτόν, ζητοῦντες δὲ νὰ δοξάσωμεν αὐτόν, πρέπει νὰ προσπαθῶμεν ὅπως χρησιμοποιῶμεν οὐχὶ μόνον τὰς φωνὰς ἡμῶν καὶ γραφίδας, ἀλλὰ πάντα τὰ τάλαντα ἡμῶν, περιλαμβανομένου τοῦ τάλαντου τῶν χρημάτων ἢ παρουσίας ἡμῶν. Ἀφ' οὗ ἐγενόμεθα τοῦ Κυρίου, πᾶσαι αἱ ὑποχρεώσεις, τὰς ὁποίας ἔχομεν εἶναι ὑποχρεώσεις ἀποκόπτουσαι τὸν καιρὸν ἡμῶν καὶ παρουσίαν ἅτινα ἀφιερῶσαμεν εἰς τὸν Κύριον. Παραδείγματος χάριν, τὸ νὰ ἔχη τις σύζυγον σημαίνει ὅτι ἔχει ὑποχρεώσεις ὅπως συντηρήσῃ καὶ προσέξῃ αὐτὴν λογικῶς καὶ καταλλήλως· ὁμοίως δὲ καὶ τὰ τέκνα ἀπαιτοῦσιν ἀνάλογον μέ-

ρος τοῦ χρόνου, χρήματος, τοῦ ταλάντου καὶ τῆς ἰδιοκτησίας, ἅτινα κατέχομεν.

Εἶναι θέλημα Θεοῦ νὰ ἀναγνωρίζωμεν τὰς ὑποθήκας ταύτας, καὶ νὰ ἐκτελῶμεν καθημερινῶς τὰς ἀπαιτήσεις αὐτῶν κατὰ λογικὸν τρόπον· — μὴ λησμονοῦντες ὅτι δὲν πρέπει νὰ σπαταλῶμεν τὰ μέσα τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ νὰ ζητῶμεν νὰ στρέφωμεν ταῦτα πρὸς τοιαύτας διευθύνσεις, αἵτινες εἰδικῶς θὰ ἦσαν ἐπιβοηθητικαὶ διὰ τὴν διάδοσιν τῆς θρησκευτικῆς ἀληθείας — πρὸς διάδοσιν τῶν χαρᾶς εὐαγγελίων — ἦτις ἀλήθεια παριστᾷ τὴν ὑψίστην ἡμῶν ἀντίληψιν περὶ ἀγαθῶν πραγμάτων, τῶν καταλλήλων διὰ τὴν στενάζουσαν κτίσιν. Ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον θέλομεν νὰ τονίσωμεν, εἶναι ὅτι ἡ φροντίς τῆς συζύγου καὶ τῶν τέκνων, ἡ γηραιῶν γονέων, ἡ ἄλλων, οἵτινες ἐξαρτῶνται ἐξ ἡμῶν, ἀναγνωρίζεται παρὰ τοῦ Κυρίου ὡς ὀρθὴ χρῆσις μέρους ἐκεῖνου ἅτινα ἀφιερῶσαμεν εἰς αὐτόν. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ ἀνεχθῶμεν ἀσωτίας ἢ σπατάλην, ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο, καὶ νὰ παρεμποδίσωσι ταῦτα ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ νὰ χρησιμοποιήσωμεν τὰ μέσα ἡμῶν ἀμεσώτερον εἰς ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον δι' ἡμᾶς εἶναι τὸ πρῶτιστον ἔργον τῆς ζωῆς ἡμῶν — εἰς τὴν διακήρυξιν τοῦ Εὐαγγελίου, τῶν ἀγαθῶν ἀγγελιῶν τῆς Βασιλείας.

Οὐχὶ δὲ μόνον δὲν πρέπει νὰ ἀποστερῶμεν τὰς οἰκογενείας ἡμῶν τῶν ἀναγκαίων πραγμάτων διὰ τὴν ἀρμοδίαν αὐτῶν συντήρησιν, καὶ φροντίδα, ἀλλὰ καὶ αἱ Γραφαὶ διδάσκουσιν ἡμᾶς, ὅτι μέρος τοῦ καθήκοντος ἡμῶν, εἶναι νὰ προνοῶμεν δι' αὐτοὺς, προβλέποντες κατὰ τινα βαθμὸν καὶ διὰ τὸ μέλλον. Ἀκούσατε τὸ ἄγγελμα, τὸ διὰ τοῦ Σοφοῦ ἡμῖν μεταδιδόμενον, «Ὑπαγε πρὸς τὸν μύρμηκα ὀκνηρέ, παρατήρησον τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ γίνου σοφός». (Παροιμ. στ' 6). Εὐρίσκομεν ὅτι ὁ μύρμηξ, ἐναποθηκεύει ἀρκετὴν τροφὴν διὰ τὰ μέλλοντα αὐτοῦ μικρά, ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Ἀπόστολος λέγει εἰς ἡμᾶς, ὅτι οἱ γονεῖς πρέπει νὰ θησαυρίζωσι διὰ τὰ τέκνα αὐτῶν. (Β' Κορινθ. ιβ' 14). Ἐνεκεν δὲ τῆς φυσικῆς ἡμῶν διαθέσεως καὶ κλίσεως τῆς ἐγωϊστικῆς καὶ πεπτωκυίας ἡμῶν φύσεως, πιθανὸν ὀλίγιστοι ἔχουσιν ἀνάγκην συμβουλῆς ἀναφορικῶς πρὸς τὴν διεύθυνσιν ταύτην, παρ' ὅτι ἔχουσιν ἀνάγκην συμβουλῆς ἀναφορικῶς πρὸς τὸ ἕτερον ἄκρον τῆς ἐναντίας διευθύνσεως. Ἡ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου σκέψις τῶν Γραφῶν, ἐκφράζεται καὶ πάλιν διὰ τῶν λόγων τοῦ Ἀποστόλου, «Προνοοῦντες τὰ καλὰ, ἐνώπιον πάντων ἀνθρώπων», καὶ πάλιν· «Εἰ τις οὐ προνοεῖ περὶ τῶν ἑαυτοῦ.....ἡρνήθη τὴν πίστιν, καὶ ἔστιν ἀπίστου χεῖρων». — Ρωμ. ιβ' 17. Α' Τιμοθ. ε' 8.

Ἡ ἔννοια τούτου φαίνεται νὰ εἶναι ὅτι ἕκαστος γονεὺς χρεωστέῃ νὰ δώσῃ εἰς τὸ τέκνον αὐτοῦ περισσοτέραν ἑναρξιν ἐν τῇ ζωῇ, παρὰ ἁπλῶς τὸ ἀτελὲς μικρὸν θνησκον σῶμα, τὸ ὅποῖον γεννᾶται ἐν τῷ κόσμῳ. Καθῆκον τῶν γονέων εἶναι, ἵνα, ἀφ' οὗ ἔφερον τέκνα εἰς τὸν

κόσμον, φροντίσωσι καὶ περὶ τῆς ἁρμοδίας καὶ λογικῆς αὐτῶν ἐγκαταστάσεως ἐν τῷ κόσμῳ. Ἡ ἐγκατάστασις αὕτη, περιλαμβάνει, οὐχὶ μόνον τὴν προμήθειαν τῆς τροφῆς καὶ τῆς ἐνδυμασίας, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παιδικῆς καὶ νεανικῆς ἡλικίας, ἀλλ' ἐπίσης καὶ τὴν προμήθειαν τῆς ἡθικῆς καὶ διανοητικῆς διαπαιδαγωγήσεως, τὴν ὁποίαν ἤδη ἀνεφέρομεν. Πάντα δὲ ταῦτα σημαίνουνσι τὴν ἐναποθήκευσιν, διὰ τῆς περικόψεως τῆς ἀτομικῆς ἡμῶν καταναλώσεως, χάριν τῶν τέκνων. Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς ἀβεβαιότητας τῆς ζωῆς, δὲν ἠθέλεν εἶσθαι παράλογος ἐφαρμογὴ τῆς Ἰσραφικῆς ἐντολῆς, διὰ τὸν γονέα, ἐὰν κατέθετε κατὰ μέρος διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, ἐν περιπτώσει τοῦ θανάτου αὐτοῦ, πρὶν ἢ ταῦτα (τὰ τέκνα) φθάσωσιν εἰς ὥριμον ἡλικίαν. Δὲν πιστεύομεν ὅτι ὁ Ἀπόστολος ἡγνώνει, ὅτι οἱ γονεῖς πρέπει νὰ ζητῶσι ὅπως θησαυρίζωσι περιουσίας διὰ τὰ τέκνα αὐτῶν, ἵνα φιλονεικῶσι κατόπιν, καὶ ζημιωθῶσιν ἐξ αὐτῶν. Τὸ τέκνον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐγεννήθη εἰς καλὴν κατάστασιν, καὶ τὸ ὁποῖον ἔλαβε λογικὴν ἐκπαίδευσιν καὶ ὁδηγίαν μέχρι τῆς ἐνηλικιώσεως αὐτοῦ, ἔχει πλουσίαν κληρονομίαν, καὶ ἀνετράφη καλῶς. Ὁ δὲ γονεὺς ἐκεῖνος ὅστις ἔχει κάμνη τοιαύτην προμήθειαν διὰ τὰ τέκνα αὐτοῦ, ἔχει πάντα λόγον νὰ πιστεῦῃ ὅτι εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο καθωδηγήθη ὑπὸ τοῦ ὑγιαίνοντος νοός, τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὑπὸ τῆς ὀρθῆς διαθέσεως, τῆς ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἐπιδοκιμαζομένης, καίτοι δὲν ἔχει ἀφήση οὐδεμίαν κληρονομίαν εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ, ἢ οὐδὲν ἄλλο εἰ μὴ στέγην τινὰ ἢ οἶκον. Ὁ τοιοῦτος ἄνθρωπος ἔχει ἐκτελέσῃ τὸ καθήκον αὐτοῦ ὡς οἰκονόμος, τὰ δὲ τοιαῦτα τέκνα θέλουσι βεβαίως ἐπὶ τέλους ἐκτιμῆσιν τὴν πιστότητα αὐτοῦ.

ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΔΙ' ΑΛΛΗΛΟΒΟΗΘΕΙΑΝ.

Ζῶμεν ἐν ἡμέραις ὁργανώσεων, καὶ πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι τινὲς ἐκ τῶν ὁργανώσεων τούτων ὑπῆρξαν, καὶ εἶναι ἀληθῶς σοφαὶ καὶ εὐεργετικαὶ διατάξεις. Αἱ παντὸς εἶδους ἀσφαλιστικαὶ ἐταιρεῖαι, ἔχουσιν ἐννοεῖται ἰδρυθῆναι ἐπὶ ἐμπορικῶν βάσεων, καὶ οὐχὶ κυριολεκτικῶς ἐπὶ φιланθρωπικῆς τοιαύτης. Αὐταὶ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐκ μέρους τοῦ ἀνθρωπίνου γένους προσπαθειῶν, ὅπως ὑπερπηδηθῶσιν αἱ ἀβεβαιότητες καὶ αἱ δυσκολίαι τῆς παρούσης ζωῆς — ὅπως ληφθῇ πρόνοια ἐν περιπτώσει θανάτου καὶ τῶν καταστρεπτικῶν αὐτοῦ ἀποτελεσμάτων εἰς τὰς ὑποθέσεις τῶν ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτωμένων. Δὲν ἔχομεν ἀνάγκην νὰ εἰσέλθωμεν εἰς περιγραφὰς ἢ λεπτομερείας ὡς πρὸς τὰ διάφορα εἶδη τῶν ἀσφαλειῶν, ἀλλὰ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ἀμέσως, ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι ζήτημα καθαρῶς ἐμπορικῆς φύσεως, καὶ οὐχὶ θρησκευτικῆς τοιαύτης, εἴτε ὁ λαὸς τοῦ Κυρίου ἐπωφεληθῇ τῶν εὐκαιριῶν τούτων πρὸς ἀσφάλειαν, ἢ οὐχί.

Ἐγνωρίσαμεν περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας νομίζομεν ὅτι ὁ πατήρ τῆς οἰκογενείας ἔπραξε καλῶς καὶ σωφρόνως νὰ ἀσφάλισῃ ἑαυτὸν πρὸς ὕψελος τῆς συζύγου αὐτοῦ καὶ τῶν τέκνων του. Ἡ πορεία δὲ αὕτη εἶναι εἰδικῶς σοφὴ, ὅταν ἡ σύζυγος δὲν διακείται συμπαθῶς πρὸς τὴν παροῦσαν ἀλήθειαν, καὶ πρὸς τὰς θεωρίας τοῦ συζύγου αὐτῆς ἀναφορικῶς πρὸς τὸ προσεχές μέλλον, καὶ ὅταν αὕτη ἐπιθυμῇ τὴν ἀσφάλειαν, ὡς προστασίαν, καὶ ὡς ἀνάπαυσιν καὶ ἀνακούφισιν τῆς διανοίας αὐτῆς. Ἐὰν δέ ἡ κρίσις τοῦ συζύγου συμπίπτει μὲ ἐκείνην τῆς συζύγου αὐτοῦ κατὰ μέγαν βαθμόν, νομίζομεν ὅτι θὰ ἔπραττε καλῶς νὰ τηρήσῃ τὴν τοιαύτην ἀσφάλειαν. Ἡμεῖς δὲν εἴμεθα θιασῶται τῆς ἀσφαλείας, ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὸν συγγραφέα, οὐδεμίαν ἀσφάλειαν ἔχει. Ἀπλῶς καταδεικνύομεν ὅτι οὐδὲν ἐν ταῖς Γραφαῖς ὑπάρχει τὸ ὅποῖον νὰ κυβερνᾷ ἢ κανονίζῃ τὴν διαγωγὴν τῶν νέων κτισμάτων ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο, καὶ ὅτι ἕκαστος δέον νὰ μεταχειρισθῇ τὴν ἰδίαν ἑαυτοῦ κρίσιν συμφώνως πρὸς τὰς ἰδιαιτέρας αὐτοῦ συνθήκας καὶ περιστάσεις, ὅπως ἀποφασίσῃ περὶ τοῦ πράγματος τούτου.

Συμφώνως πρὸς ὅ,τι περιμένομεν, ἡ πίεσις τοῦ μεγάλου καιροῦ τῆς θλίψεως θέλει ἔλθῃ ἐφ' ἡμᾶς ταχέως, — καὶ θὰ φθάσῃ εἰς τὸν κολοφῶνα αὐτῆς μετὰ τὸ τέλος τῶν καιρῶν τῶν ἐθνῶν».

Ἡ ἀρχὴ τῆς σφοδρότητος τῆς θλίψεως, δὲν ἐκτίθεται σαφῶς ἐν ταῖς Γραφαῖς, καὶ εἶναι μᾶλλον καθ' ὑπόθεσιν. Νομίζομεν ὅτι τοιαύτη μεγάλη θλίψις, τοιαύτη παγκόσμιος καταστροφή, μετὰ δυσκολίας θὰ συνεπληροῦτο εἰς ὀλιγώτερα τῶν τριῶν ἑτῶν, καὶ ὅτι, ἐὰν αὕτη θὰ διήρκει περισσότερον τῶν τριῶν ἑτῶν, «δὲν ἤθελε σωθῇ οὐδεμία σάρξ». Ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὰς προσδοκίας ταύτας ἀναμένομεν, ὅτι ὁπότεν ἡ οἰκονομικὴ καὶ ταιγίς θὰ παρασύρῃ τὸν Χριστιανικὸν κόσμον, τὸ ἐμπόριον καὶ αἱ τράπεζαι καὶ αἱ ἀσφάλειαι καὶ αἱ ἰδιοκτησίαι θέλουσι καταστραφῇ ὁμοῦ· τοῦτο δὲ πράγματι θέλει ἀποτελέσῃ σοβαρὰν μορφήν θλίψεως, ἐπιφέρων θλίψιν καὶ ἀπόγνωσιν εἰς τὰς καρδίας ἐκεῖνας, αἵτινες οὐδὲν ἄλλο ἔχουσιν ἐπὶ τοῦ ὁποίου νὰ ἀναπαυθῶσιν, — αἵτινες δὲν ἔχουσιν οὐρανίους θησαυρούς.

Εἶναι λίαν λογικὸν τὸ νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι αἱ λεγόμεναι ἀδελφικαὶ ἀσφαλιστικαὶ ἐταιρεῖαι, θὰ καταπέσωσι πρὶν ἢ καταπέσωσιν αἱ τακτικαὶ ἐταιρεῖαι, διότι αἱ πρῶται στεροῦνται κεφαλαίων, καὶ ἐξαρθῶνται ἐκ τῆς φορολογίας· καὶ διότι αἱ φορολογίαι αὗται θὰ καταστῶσιν ἔτι περισσότερον ἐπαχθεῖς καθόσον τὰ μέλη τῶν ἐταιρειῶν οὐχὶ μόνον θὰ παύσωσιν αὐξανόμενα, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τὰς παρούσας θλιβεράς συνθήκας, θὰ ἀρχίσωσιν ἐλαττούμενα. Ἡ κατάπτωσις τῶν διαφόρων τούτων ἐταιρειῶν ἀναμφιβόλως θέλει διασκορπίσῃ τὰς ἐλπίδας τῶν πολλῶν, καὶ θέλει καταστήσῃ αὐτοὺς ἀφρόντιδας, ὅσον ἀφορᾷ πρὸς τὰς ἐπιγείους αὐτῶν

προσδοκίας. Ἐκαστος ἐπομένως δέον νὰ ἀποφοσίση διὰ τὸν ἑαυτὸν του, ὡς πρὸς τὴν πορείαν αὐτοῦ, τὴν σοφωτέραν πορείαν τὴν ὁποίαν δέον νὰ λάβῃ, ὡς οἰκονόμος οἰασδῆποτε περιουσίας, ἢ εἰσοδήματος τὸ ὁποῖον δυνατόν νὰ ἔχῃ. Οὐδεὶς ὅμως ἐκ τῆς Νέας Κτίσεως, διακυβεζνόμενος καὶ ὁδηγούμενος ὑπὸ πίστεως πρὸς τὸν Κύριον, θέλει ποτὲ αἰσθανθῇ τοιαύτην ἀμφιταλάντευσιν, ὡς πρὸς τὸ μέλλον αὐτοῦ, ὥστε νὰ εἰσβάλῃ ὁ φόβος εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ· ἀλλ' οὔτε πρέπει νὰ θέσῃ ἡ τάξις αὕτη τοιαύτην τινὰ ἐμπιστοσύνην εἰς οἰανδῆποτε ἀνθρωπίνην προστασίαν, ἀντιπροσωπείαν ἢ βοήθειαν, ὥστε νὰ αἰσθάνηται ἑαυτὴν ἐξαρτωμένην ἐκ τῆς βοηθείας ταύτης, καὶ νὰ θεωρῇ αὐτὴν ὡς θησαυρόν της, καὶ νὰ αἰσθανθῇ τὴν καρδίαν αὐτῆς κατασυντριβομένην, ὅταν ἡ βοήθεια αὕτη ἀποτύχῃ.

Τοῦτο φέρει ἐνώπιον ἡμῶν ὁλόκληρον τὸ ζήτημα τῶν συλλόγων, ἐταιρειῶν, κ.λ.π., καὶ ὁποῖα προνόμια ἔχει ἡ Νέα Κτίσις, ἀναφορικῶς πρὸς τὰς τοιαύτας ὁργανώσεις. Εἶναι λοιπὸν ὀρθόν, ὅπως τὰ μέλη τῆς Νέας Κτίσεως γίνωσι μέλη τῶν συλλόγων τούτων; Ἀποκρινόμεθα ὅτι καίτοι οἱ ἐκκλησιαστικοὶ σύλλογοι εἶναι καθαρῶς θρησκευτικοί, αἱ δὲ ἐργατικαὶ καὶ ἀγαθοεργοὶ ὁργανώσεις εἶναι καθαρῶς κοσμικαί, ἐν τούτοις ὑπάρχουσιν ἄλλοι σύλλογοι καὶ ὁργανώσεις, αἵτινες συνδυάζουσι τὸ θρησκευτικὸν μετὰ τοῦ κοσμικοῦ. Ὡς νομίζομεν ἐπὶ παραδείγματι, οἱ ἐλεύθεροι Τέκτονες, οἱ Ὅντ Φάλωος, καὶ οἱ Ἰππῶται τῆς Πυθίας, κλπ., ἐκτελοῦσι τελετὰς τινὰς καὶ ἱεροτελεστίας, θρησκευτικῆς τι-
νος μορφῆς. Ἄς ἐννοηθῇ ὅτι ἡμεῖς δὲν κηρύττομεν πόλεμον κατ' ἐκείνων οἵτινες ἐγγράφονται ὡς μέλη εἰς τὰ διάφορα ταῦτα σωματεῖα καθὼς δὲν κηρύττομεν πόλεμον κατὰ τῶν διαφόρων φατριαστικῶν θρησκευτικῶν συστημάτων. Ἡμεῖς θέτομεν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπιπέδου πάντας ἐκείνους, οἵτινες ἐκτελοῦσι θρησκευτικὰς τινὰς τελετὰς, ἢ διδασκαλίας, κλπ., καὶ θεωροῦμεν τούτους ὡς μέλη τῆς Βαβυλῶνος, τινὰ μέρη τῆς ὁποίας, ἢ τμήματα εἶναι καθαρώτερα, ἄλλα δὲ ὀλιγώτερον τοιαῦτα, πάντα ὅμως ἐκ τῶν ὁποίων εἶναι πλήρη συγχίσεως, καὶ πλάνης, — ἐναντίον πρὸς τὴν Θεῖαν βουλὴν καὶ πρόθεσιν, ὡς αὕτη ἐκτίθεται ἐν τῇ ὁργανώσει τῆς ἀρχεγόνου ἐκκλησίας, καὶ ταῖς πρὸς αὐτὴν ὁδηγίαις, διὰ λόγου καὶ παραδείγματος, ταῖς δοθεῖσιν πρὸς αὐτήν, ὑπὸ τοῦ ἐμπνευσμένου αὐτῆς Ἰδρυτοῦ, καὶ τῶν δώδεκα Ἀποστόλων.

Συμβουλευόμεν τὴν Νέαν Κτίσιν, ὅπως οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει πρὸς οἰανδῆποτε ἐκ τῶν ἡμιθρησκευτικῶν τούτων ἐταιρειῶν, λεσχῶν, ταγμάτων, καὶ ἐκκλησιῶν· ἀλλὰ «Ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν καὶ ἀποχωρίσθητε σεῖς, καὶ μὴ ἐγγίσητε οὐδὲν ἀκάθαρτον». (Β' Κορινθ. στ' 17). Τὰ πράγματα αὐτῶν, ἡ λατρεία αὐτῶν, αἱ διδασκαλαὶ αὐτῶν, εἶναι ἀκάθαρτοι εἰς ἡμᾶς, καίτοι δυνατόν νὰ μὴ εἶναι ἀκάθαρτοι εἰς αὐτοὺς τοὺς ἰδίους. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν